

Nr 253.

Av herr **Arne**mark m. fl., om lönegradsplaceringen för vissa tjänster å pensionsstyrelsens sjukvårdsbyrå.

I skrivelse till Konungen den 31 augusti 1937 angående anslag för budgetåret 1938/1939 har pensionsstyrelsen hemställt, att de fyra tjänster såsom sekreterare och biträdande ledamöter å styrelsens sjukvårdsbyrå, som nu äro placerade i lönegrad B 24, i stället skulle uppföras i lönegrad B 26, varav en å ordinarie och tre å extra stat.

Pensionsstyrelsen har i detta sammanhang anført bland annat följande:

”Sjukvårdsbyrån.

I sin skrivelse den 30 september 1935 rörande styrelsens organisation lämnade styrelsen en utförlig redogörelse för det ledamöterna å byrån åliggande arbetet. I skrivelse till chefen för socialdepartementet den 26 november 1935 anförde styrelsen rörande tjänsternas placering i lönegrad ytterligare, att det arbete, som åvilade de tillfälliga ledamöterna å denna byrå, alltid ansetts vara fullt jämställt med ledamotsarbetet å granskningsbyråerna. Befattningshavarna ifråga hade alltså åtnjutit vikariatsersättning såsom vid förordnande i lönegraden B 30. Framställningar om sjukvård (yrkesutbildning) eller på grund av pensionsansökningar upptagna frågor om sådan vård (utbildning) handlades och avgjordes i regel av endast en ledamot, vilken i samband därmed även hade att i förekommande fall avgöra frågan om sökandens rätt till pension. Besluten voro i regel ur social, hygienisk och ekonomisk synpunkt av den största betydelse för såväl den enskilde som det allmänna. Det borde under dessa förhållanden vara klart, att de strängaste fordringar måste ställas å dem, som fattade besluten. Styrelsens förslag att de befattningar, vilka icke under alla förhållanden kunde beräknas bliva erforderliga för den sjukvårdande verksamheten, skulle uppföras å extra stat hade tilkommit efter åtskilliga överväganden. Det ville synas styrelsen som om placering å extra stat icke skulle utgöra en fastare anställningsform än anställning såsom extra ordinarie i motsvarande grad. Placeringen å extra stat medförde emellertid att lön utginge efter en högre löneklass. Denna omständighet vore av synnerlig vikt, enär en för stor löneskillnad mellan befattningarna å sjukvårdsbyrån och motsvarande tjänster å andra byråer utan tvivel skulle medföra, att de mest erfarna och för den sjukvårdande verksamheten värdefullaste krafterna skulle frestas att söka annan tjänst. En sådan utveckling — vilken måhända icke kunde helt förhindras även om befattningarna bleve uppförda å extra stat — skulle medföra de största vådor för verksamheten, vilken i osedvanligt hög grad vore beroende av kontinuitet i arbetet.

Efter nämnda tidpunkt hava byråns dåvarande arbetsuppgifter visat tendens

till stark ökning. Därtill kommer det ytterligare arbete, som föranledes av att i de fall, då undersökning å lasarett eller andra sjukvårdsinrättningar enligt 31 § folkpensioneringslagen ifrågasättes, pensionsärendena överlämnas från granskningsbyrån till sjukvårdsbyrån. Härigenom har antalet pensionsansökningar, som handläggas å sjukvårdsbyrån, stigit. Antalet handläggningar av pensionsärenden å denna byrå var första halvåret 1936 2.981, andra halvåret 1936 3.373 och första halvåret 1937 4.220.

Pensionsärenden, som i sammanhang med sjukvårdsärenden föreligga till behandling å sjukvårdsbyrån, äro avsedda att handläggas av byråns sekreterare och biträdande ledamöter samt av tillfälliga ledamöter. Sedan vid innevarande års riksdag sekreterare- och biträdande ledamotstjänsterna i lönegraden B 24 å granskningsbyrån uppflyttats till lönegraden B 26, böra enligt styrelsens mening såsom en konsekvens av sagda beslut även sekreterarebefattningarna i lönegraden B 24 å sjukvårdsbyrån, av vilka såsom förut nämnts en är å ordinarie stat och tre å extra stat, uppflyttas till lönegraden B 26. Som ovan framhållits har det arbete, som åvilar ledamöterna å sjukvårdsbyrån, ansetts vara fullt jämställt med ledamotsarbetet å granskningsbyrån. Vid sådant förhållande måste det ligga en påtaglig orättvisa i att avlöningen för de fyra tjänsterna i lönegraden B 24 å sjukvårdsbyrån är icke mindre än två respektive tre löneklasser lägre än för sekreteraretjänsterna å granskningsbyrån. Även med en uppflyttning av förstnämnda tjänster till lönegraden B 26 skulle, beträffande befattningarna å extra stat, avlöningen vara en löneklass lägre än för motsvarande tjänster å granskningsbyrån. Men framför allt måste det, av skäl som förut antytts, ur arbetssynpunkt anses synnerligen viktigt, att en dylik uppflyttning sker.''

I det utdrag ur statsrådsprotokollet, som bifogats 1938 års statsverksproposition, femte huvudtiteln, har föredragande departementschefen i hithörande avseende erinrat om (sid. 61 och 62), att fråga i olika sammanhang väckts rörande en omläggning av styrelsens sjukvårdande verksamhet samt att med hänsyn härtill sjukvårdsbyrån jämförd med övriga byråer inom styrelsen erhållit en mera provisorisk organisation. Då åtgärder medförande ökade kostnader för avlöning till sjukvårdsbyråns personal borde undvikas, så länge ännu icke definitiv ställning tagits till spörsmålet om ordnandet av berörda verksamhet, har han ansett sig för närvarande förhindrad att förorda de ifrågasatta löneuppflyttningarna.

I anslutning till det av departementschefen sålunda gjorda uttalandet må emellertid framhållas, att vederbörlig hänsyn till den omständigheten att sjukvårdsbyrån i motsats till granskningsbyrån ännu icke erhållit definitiv organisation enligt vårt förmenande tagits redan därigenom att å förstnämnda byrå samtliga sekreteraretjänster utom en placerats å extra stat. Det synes oss därför icke skäligt, att organisationens karaktär av provisorium *ytterligare* skall medföra den konsekvensen, att ifrågavarande tjänster å sjukvårdsbyrån placeras två lönegrader lägre än motsvarande tjänster å granskningsbyrån, ehuru, såsom pensionsstyrelsen i sin ovan återgivna skrivelse anført, ledamotsarbetet å sjukvårdsbyrån ansetts vara fullt jämställt med motsvarande arbete å granskningsbyrån.

Beträffande den ordinarie sekreteraretjänsten må särskilt anföras, att även om en omorganisation av sjukvårdsbyrån skulle komma till stånd det icke torde föreligga någon tvekan om att denna tjänst likväl måste anses erforderlig med hänsyn till det jämförelsevis stora antal pensionsärenden, som handläggas å byrån.

Den av pensionsstyrelsen i nyssberörda skrivelse omnämnda tendensen till ökning av antalet pensionsansökningar, som behandlas å sjukvårdsbyrån, har enligt numera tillgängliga uppgifter ytterligare markerats. Sålunda har under andra halvåret 1937 antalet handläggningar av dylika ärenden uppgått till 5.000. Ökningen för år 1937 jämfört med år 1936 utgör således närmare 3.000. Tilläggas må vidare, att såväl dyrortsgraderingen av folkpensionerna som ock den nya lagen om barnbidrag medföra en avsevärd ökning av det ekonomiska ansvar och den arbetsbörda, som åvilar sjukvårdsbyråns ledamöter.

Den kostnadsökning, som statsverket skulle åsamkas genom en uppflyttning av förenämnda sekreteraretjänster, bortsett från vikariatsersättningar och dyrtidstillägg, beräknas uppgå till cirka 3.650 kronor om året.

Då det således måste anses vara förenat med rättvisa och billighet, att här ifrågavarande befattningshavare placeras i lönegrad B 26, hemställs,

att riksdagen måtte besluta, att de fyra tjänster såsom sekreterare och biträdande ledamöter å pensionsstyrelsens sjukvårdsbyrå, som nu äro placerade i lönegrad B 24, i stället uppföras i lönegrad B 26, varav en å ordinarie och tre å extra stat.

Stockholm den 22 januari 1938.

Gustaf Arnemark.

Oscar Dahlbäck.

R. Lundqvist.
